

KONFERENCJA
EPISKOPATU
POLSKI

POLISH BISHOPS'
CONFERENCE

—
CONFERENTIA
EPISCOPORUM
POLONIAE

Abp Wiktor Skworc

Metropolita Katowicki

Przewodniczący Komisji Duszpasterstwa KEP

Przewodniczący Komisji Duszpasterstwa KEP

Skr. Pocz. 206

40-950 Katowice

e-mail: wiktor.skworc@archidiecezjakatowicka.pl

Rok Świętego Józefa

[Propozycje duszpasterskie do wykorzystania w diecezjach i parafiach]

Ogłoszony przez ojca świętego Franciszka 8 grudnia br. *Rok świętego Józefa* stwarza okazję do podjęcia inicjatyw duszpasterskich, które mogą wzbogacić i wzmocnić codzienne życie wiarą każdego ochrzczonego. Wydany z tej okazji przez Papieża list pasterski *Patris corde*¹ przybliży w nowy sposób sylwetkę świętego Józefa, wydobywając z niej te przymioty męża i ojca, które w obecnych czasach stały się czymś bardzo deficytowym. Współczesność potrzebuje – jak zauważa Franciszek – odnowy rozumienia zadań mężów i ojców w rodzinach, zwłaszcza zaś ich roli w procesie wychowania dzieci.

Święty Józef jest również patronem Kościoła świętego. Dlatego warto w *Roku Jubileuszowym* polecać mu z pokorą sprawy związane z nadużyciami przedstawicieli eklezjalnej wspólnoty (szczególnie osób duchownych) wobec nieletnich, a także sytuacje kryzysowe wywołane trwającą pandemią. Papież, nawiązując do nauczania Soboru Watykańskiego II, stwierdza, że Święci pomagają *wszystkim wiernym w osiągnięciu świętości i doskonałości własnego stanu*². Ich życie jest konkretnym dowodem na to, że można żyć Ewangelią. W tym rozumieniu przykład świętego Józefa staje się konkretnym drogowskazem na drodze do pokonania obecnego kryzysu, z którym zmaga się Kościół.

Ponowne odkrycie bogactwa duchowych i osobowych cech Opiekuna Zbawiciela może sprzyjać kształtowaniu konkretnych postaw, będących zarazem praktyczną odpowiedzią na bolączki naszych czasów. Jedną z nich jest postawa odpowiedzialności za wypowiedane słowa. W tym kontekście czymś bardzo aktualnym jest nie tylko samo milczenie świętego Józefa na kartach Ewangelii, ale również Jego gotowość do podejmowania decyzji wyłącznie po wysłuchaniu i w świetle słowa Bożego.

Innym, równie aktualnym wyzwaniem jest troska o dar małżeńskiej miłości. Święty Józef daje się poznać jako mężczyzna ceniący sobie bliskość i miłość oblubieńczą oraz jej

¹ Franciszek, *Patris corde*, List apostolski z okazji 150. rocznicy ogłoszenia świętego Józefa Patronem Kościoła powszechnego.

² Por. Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna *Lumen gentium*, 42.

źródło, którym jest Duch Święty³. Nawiązując do tej postawy, warto sięgnąć w *Roku świętego Józefa* do katechez papieża Jana Pawła II na temat teologii ciała⁴.

Rok Jubileuszowy – będąc szczególnym czasem łaski – staje się zatem dla wiernych Kościoła darem i zadaniem. Dlatego czymś naturalnym wydaje się przygotowanie go od strony pastoralnej, z jednoczesnym wskazaniem na możliwości duszpasterskiego zaangażowania osób duchownych i wiernych świeckich. Warto więc przedstawić szeroki zakres odpustów związanych z *Rokiem świętego Józefa*, o których mówi specjalny dokument Penitencjarii Apostolskiej⁵.

Aby rok poświęcony świętemu Józefowi stał się czytelnym znakiem łaski, zachęcam Biskupów diecezjalnych do ustanowienia specjalnym dekretem w poszczególnych diecezjach kościołów jubileuszowych. Obok diecezjalnych sanktuariów i kościołów poświęconych świętemu Józefowi, warto wskazać również na kościoły oddane pod opiekę świętej Rodziny z Nazaretu oraz te, które noszą tytuł maryjny. Warto zadbać o to, aby były one otwarte dla wiernych w ciągu dnia, aby trwali na adoracji Najświętszego Sakramentu i mieli możliwość skorzystania z sakramentu pokuty i pojednania.

Również media diecezjalne mogą się włączyć w obchody *Roku świętego Józefa*, m.in. poprzez zorganizowanie dobrej kampanii informacyjnej na temat możliwości i warunków uzyskania odpustu zupełnego w tym czasie. Inną formą ich aktywności mogą być konferencje poświęcone osobie i kultowi świętego Józefa, przeznaczone zarówno do różnych stanów i środowisk duszpasterskiego oddziaływania: narzeczonych, mężów i ojców, rodzin, osób chorych i umierających, ludzi pracy (w tym rzemieślników, przedsiębiorców), jak i wspólnot chrześcijańskiej formacji (np. Domowego Kościoła, Equipes Notre-Dame i in.). Inspiracją do działania może służyć także regularne czytanie i rozważanie nauczania papieskiego na temat świętego Józefa, zawartego m.in. w adhortacji Jana Pawła II *Redemptoris Custos* oraz liście pasterskim papieża Franciszka *Patris corde*. Realizacja tej propozycji może sprzyjać przybliżaniu postaci Opiekuna świętej Rodziny szerszym kręgom słuchaczy. Warto w realizacji tych celów wykorzystać także te możliwości, które stwarza niemal powszechny już dostęp wiernych do Internetu.

Na forum diecezjalnym, przy współpracy z naukowym środowiskiem wydziałów teologicznych i innych odpowiednich instytucji, zasadna wydaje się organizacja sympozjów poświęconych świętemu Józefowi. *Rok Jubileuszowy* powinien się tym samym zaznaczyć w życiu parafialnym, szczególnie na poziomie przepowiadania, przygotowania liturgii kolejnych niedziel, uroczystości, świąt i dni powszednich oraz zadań wynikających z troski o osoby najbardziej potrzebujące (*caritas*). W tych sprawach należy wysłuchać głosu parafialnej rady duszpasterskiej, uwzględniając w duszpasterskim planowaniu lokalne tradycje i sprawdzone od lat inicjatywy.

a) **przepowiadanie**

- homilie nawiązujące do papieskiego nauczania w dni poświęcone świętemu Józefowi;
- okolicznościowe katechezy dla dzieci, młodzieży i dorosłych, ukazujące rolę ojca i męża w rodzinie;
- przygotowanie katechez dla różnych grup duszpasterskich, którym patronuje święty Józef (np. o Kościele, rodzinie, pracy, ojcostwie, o umieraniu – przemijaniu);
- propagowanie na parafialnych stronach www. i innych kanałach internetowych konferencji, artykułów i świadectw poświęconych świętemu Józefowi.

³ Por. Jan Paweł II, Adhortacja apostolska *Redemptoris custos*, 19n.

⁴ Por. Jan Paweł II, Dzieła zebrane, tom VI, Katechezy, Teologia małżeństwa, Kraków 2007, (Katechezy wygłoszone w Rzymie podczas śródowych audiencji od 5 września 1979 do 28 listopada 1984 r.).

⁵ Penitencjaria Apostolska, Dekret związany z *Rokiem świętego Józefa*, z dnia 8 grudnia 2020 r.

b) **liturgia**

- wyznaczenie jednego dnia w miesiącu (np. 19. dnia każdego miesiąca), w którym będzie sprawowana Msza św. wotywna o świętym Józefie;
- odprawianie comiesięcznego nabożeństwa ku czci świętego Józefa w kościołach (np. 19. dnia każdego miesiąca) w intencji osób chorych, umierających, prześladowanych i ludzi pracy;
- uczynienie miesiąca marca 2021 r. czasem codziennej modlitwy do św. Józefa (poprzez odmówienie przykładowo przed lub po każdej Mszy św. modlitwy *Do Ciebie Święty Józefie* lub Litanii do Świętego Józefa);
- mając na uwadze możliwość uzyskania odpustu zupełnego w *Roku Jubileuszowym* (por. dekret Penitencjarii Apostolskiej), duszpasterze powinni zachęcać wiernych do rozważania Modlitwy Pańskiej *Ojcze nasz* (odkrywanie i rozeznawanie woli Boga w życiu na wzór świętego Józefa), do rodzinnego odmawiania modlitwy różańcowej, a także do osobistego zawierzenia Opiekunowi świętej Rodziny wykonywanej pracy;
- podjęcie modlitwy w intencji dzieł, którym patronuje św. Józef lub w intencji ludzi pracy (np. w każdą środę – dzień poświęcony Oblubieńcowi NMP);
- wprowadzenie cotygodniowego nabożeństwa w intencji rodzin;
- wyakcentowanie postaci świętego Józefa w uroczystości z Nim związane (19 marca i 1 maja);
- przygotowanie i przekazanie wiernym parafii następujących modlitw: do świętego Józefa, o błogosławieństwo w pracy i w intencji pracujących – za wstawiennictwem świętego Józefa;
- przygotowanie i przekazanie wiernym rozważań o świętym Józefie i do modlitwy *Ojcze nasz* (w kontekście możliwości uzyskania odpustu zupełnego);
- nowe odczytanie wyzwań wynikających z treści adhortacji Jana Pawła II *Redemptoris Custos*;
- w związku z pandemią oraz mając na uwadze możliwość ożywienia Kościoła Domowego, można zaproponować peregrynację obrazu świętego Józefa w rodzinach naszych parafii. Pielgrzymowanie wizerunku św. Józefa mogłoby przyjąć postać rodzinnego dnia skupienia (przy tej propozycji należy jednak zwrócić szczególną uwagę na wymogi sanitarne).
- odnowienie i wyeksponowanie wizerunków św. Józefa i św. Rodziny.

c) **caritas – uczynki miłosierdzia** (jako dopełnienie możliwości uzyskania odpustu zupełnego)

- ożywienie działalności parafialnego zespołu charytatywnego – rozeznanie potrzeb najbardziej potrzebujących;
- aktywizacja parafialnych grup, wspólnot i dzieł, którym patronuje święty Józef (podjęcie tematyki józefologicznej i wskazanie na konkretne działania);
- przekazanie chorym parafianom tekstu listu pasterskiego *Patris corde* papieża Franciszka;
- organizacja i promocja w parafii poradni życia rodzinnego;
- rozwijanie w diecezji duszpasterstwa mężczyzn na bazie ruchów, stowarzyszeń i wspólnot działających promujących chrześcijańską formację tego stanu.

Modlitwa do św. Józefa
Witaj, opiekunie Odkupiciela,
i oblubieńcze Maryi Dziewicy.
Tobie Bóg powierzył swojego Syna;
Tobie zaufała Maryja;

z Tobą Chrystus stał się człowiekiem.
O święty Józefie, okaż się ojcem także i nam,
i prowadź nas na drodze życia.
Wyjednaj nam łaskę, miłosierdzie i odwagę,
i broń nas od wszelkiego zła. Amen.

Według papieża Franciszka, głównym celem ustanowienia *Roku świętego Józefa* jest wzmocnienie życia wiary na co dzień na wzór Opiekuna naszego Zbawiciela poprzez odkrywanie i rozeznawanie woli Pana Boga. Ojciec święty wskazuje również na potrzebę utrwalenia ufności całego Kościoła w szczególny patronat Opiekuna Jezusa poprzez podjęcie dzieł modlitewnych i czynków miłosierdzia, które prowadzą do ulgi i pociechy w ludzkich utrapieniach, dręczących współczesny świat.

Realizacja papieskich postulatów domaga się wypracowania w każdej wspólnocie parafialnych konkretnych propozycji. Przedstawiono je w ogólnym zarysie z nadzieją, że znajdą dopełnienie i doprecyzowanie w inicjatywach podejmowanych w kolejnych miesiącach zarówno w diecezjach, jak i we wspólnotach formacyjnych czy parafialnych.

Katowice, 6 stycznia 2021 r.,
w Uroczystość Objawienia Pańskiego
SKD – 1/21

†Wiktor Skworc
Arcybiskup Metropolita Katowicki
Przewodniczący Komisji Duszpasterstwa KEP